

Guy Hocquenghem
Obitelj, kapitalizam, anus
1977

Nepomirljivo - Radikalni kvir protv roda, države i kapitala
(Uredila: Lina Gonan, Multimedijalni institut, Zagreb, 2018).

Prevela: Sana Perić. *Obitelj, kapitalizam i anus, Edipovska reprodukcija i homoseksualnost i Revolucija želje* tri su teksta iz knjige *Homoseksualna želja*. GuyHocquenghem bio je francuski pisac i filozof koji je za vrijeme događaja u Parizu u maju '68. postao suradnik komunističke partije, koja ga je kasnije odbacila zbog njegove homoseksualnosti. Knjiga prezentira tezu kako je homoseksualna želja greška, umišljaj. Ne postoji homoseksualna želja, kao što ne postoji ni heteroseksualna želja. Želja se javlja u mnogostrukim oblicima, čije se komponente mogu razdjeljivati tek a posteriori. Stoga, u biti, ne postoje ni "homoseksualci". Njih stvara kapitalizam, kao što stvara i proletere. Utemeljenje homoseksualnosti kao zasebne kategorije ide ruku pod ruku s njezinom represijom.

Obitelj, kapitalizam, anus

Guy Hocquenghem

Glavni ideološki načini promišljanja homoseksualnosti datiraju s kraja 19. i početka 20. stoljeća. Dakle, povezani su, premda ne mehanički, s naprednim zapadnim kapitalizmom. Oni predstavljaju perverznu reterritorializaciju u svijetu koji teži deteritorijalizaciji. Ti aksiomatski uspostavljeni načini razmišljanja žele zamijeniti propale kodove: s paklenog ognja prelazimo u psihološki pakao. Najjače oružje kapitalističke ideologije je transformacija Edipovog kompleksa u društvenu značajku, u pounutrenu opresiju koja se slobodno može nanovo uspostavljati u svim političkim klimama. Antikapitalistički pokret bez problema može zastupati obiteljske vrijednosti, dakle biti protiv homoseksualnosti. Literatura koja brani homoseksualnost temi obično pristupa referirajući se na Grke, a to vraćanje fantazmatskim izvorima odgovara perverznoj reterritorializaciji. Danas više ne postoji društvo u kojem bismo mogli pronaći slobodan izraz homoseksualne želje koji стоји u opreci s aktualnim društvom.

Nakon kapitalističkog dekodiranja više ne postoji prostor za bilo koji drugi oblik integriranja homoseksualaca osim perverzne aksiomatizacije.

Obitelji su sve manje institucionalne, a sve više u našim glavama. Obitelj je mjesto legalne seksualne naslade, ali ne više u smislu da svi ulaze u brak kako bi zakonito uživali. Daleko od toga da ponишtenje funkcije obitelji, koju vrši kapitalizam, ukida ekskluzivnost reproduktivne heteroseksualnosti: ono je od obitelji načinilo pravilo koje je pounutrio svaki pojedinac u uvjetima tržišnog privređivanja. Pojedinac ne zamjenjuje obitelj, on je nastavlja simulirati. Dekodiranje priljeva užitka praćeno je njegovom aksiomatizacijom, kao što je nestajanje šegrtovanja i otkriće rada kao vrijednosti praćeno privatnim vlasništvom sredstava za proizvodnju.

Ovdje se rastvara očito proturječe društva koje je sve više seksualizirano, dok je njegova represija dublja i intimnija od svake druge. Ta seksualizacija, naročito kada je riječ o homoseksualnosti, označena je kao krivnja ili transgresija. Što više od želje tražimo, to je manje smijemo izraziti, a uz nju nikada nije bila vezana tolika

količina slika. Reklame vrve od golih tijela efeba, no time nam potručuju da je sve ono što želimo već pretvoreno u tržišnu transgresiju. Svakodnevne bezbrojne rasprave vraćaju obiteljske vrijednosti i nameću umjetnu krivnju, čak i među mladim ljudima koji žive na rubovima društva. Uz to, Freudov sumnjivi uspjeh među mladim revolucionarima dovoljno govori o moći edipovog kompleksa koji nabija krivnju.

Ovdje naizmjenice govorimo o "homoseksualnoj želji" i o perverznoj situaciji homoseksualnosti; društvena manifestacija "homoseksualne želje" je perverzna, dok sama ta želja svjedoči o amorfnoj prirodi libida. Ako naše društvo doista prolazi kroz ono što Marcuse zove rastućom homoseksualizacijom, onda je to zato što postaje perverzno - jer se oslobođenje odmah reterritorializira. Pojava amorfne želje previše je destruktivna te ona mora biti prolazna i odmah prepuštena restaurativnoj interpretaciji. Kapitalizam svoje homoseksualce pretvara u neuspjele normalne ljude, kao što od svojih radnika čini lažne buržuje. Imitacija srednje klase (proleter-ska obitelj) najbolja je ilustracija buržoaskih vrijednosti (proleter-ska obitelj), dok neuspjeli normalni ljudi naglašavaju normalnost čije vrijednosti prisvajaju (vjernost, ljubavna psihologija, itd.).

Homoseksualna želja ima dva aspekta, aspekt želje i aspekt homoseksualnosti. "Rastuća homoseksualnost" može postojati samo ako je želja dobro zatvorena unutar igre slika. Istina je da je naš svijet društvenih odnosa u velikoj mjeri izgrađen na sublimaciji homoseksualnosti. Društveni svijet iskorištava homoseksualnu želju više od ičeg drugog, pretvarajući libidinalnu energiju u sistem reprezentacije. Homoseksualnosti će napad na reprezentacije i oslobođanje libidinalne energije od moralnog plašta uspjeti samo isticanjem sukoba između društvene ideologije i snage želje koja se, kao u slučaju Charlusa i Jupiena¹, zatvarane ostavljujući ni najmanju pukotinu kroz koju bi se mogla provući interpretacija: društvo se od toga nemože oporaviti.

Dakle, postoje dvije strane onoga što nazivamo homoseksualnom željom: uzdizanje prema sublimaciji, superegu i društvenoj tjeskobi te silazak u bezdan nepersonalizirane i nekodificirane želje. Dobro je pokušati, suprotno od Gidea, slijediti svoj put - pod uvjetom da je silazan. Na toj strani želje organi se granaju bez zakona i pravila.

¹ Gej likovi iz *Potrage za izgubljenim vremenom* Marcella Prousta; *op. prev.*